Ч. 121. Львів, вторник дня 3. червця (21. мая) 1913. Річник XVII.

ПЕРЕДПЛАТА на **„РУСЛАНА“**
виносить: в **Австриї:**
на цілий рік . . . . 24 К
на пів року . . . . . 12 К
на чверть року . . . . 6 К
на місяць . . . . . 2 К
За границею:
на цілий рік: зі щоденною висилкою 7 долярів або 14 рублів; з висилкою двічи в тижни 6 долярів або 12 рублів; з висилкою що суботи 5 долярів або 10 руб. Поодиноке число по 10 сотиків.
Телефон Редакциї ч. 1484.
Конто почт. щадниці ч. 98.704.

РУСЛАН

християньско-суспільний дневник.

„Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш, бо руске ми серце і віра руска“. — З Руслановиx псальмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских сьвят о 5 год. по полудни. — **Редакция, адміністрация** і експедиция „Руслана“ при **ул. Хмельовского ч. 15, II поверх.** Експедиция місцева в Аґенциї Соколовского ул. Ягайлоньска ч. 3.

Рукописи звертає ся лише на попередну засторогу.

Рекламациї лише неопечатані є вільні від порта. — Оповістки звичайні приймають ся по цині **20 с. від стрічки, а в „Надіслянім“ 40 сот.** Подяки і приватні донесеня по 30 сот. від стрічки.

Андрей Шептицкий

Божою Милостію і Сьвятого Апостольского Престола Благословенієм Галицкий Митрополит, Архієпископ Львівский, Епископ Каменця Подільского

Константин Чехович

Божою Милостію і Сьвятого Апостольского Престола Благословенієм Епископ Перемиский, Самбірский і Сяноцкий

Григорій Хомишин

Божою Милостію і Сьвятого Апостольского Престола Благословенієм Епископ Станиславівский

Всеч. Духовеньству і вірним наших епархій мир о Господі і Архієрейске Благословеніє.

Настали важні часи для народного нашого житя. Реформа виборчого права надасть — як надіємо ся — широким масам нашого селяньства і всім верствам нашої суспільности безпосередну участь в уставодавчій праці краю.

Справи натури чисто політичної лишаємо провідникам і представителям народної політики. — Не можемо однак бути обоятними на питане, як новий устрій краєвої ординациї виборчої вплине на моральність нашого народа і як в тім устрою будуть забезпечені засади католицкої віри, якої ми і представниками і сторожами; не можемо проте поминути сеї важної епоки нашого народного розвою без висказаня не так особистого суду о справах і особистих наших бажань, як радше того суду і тих бажань, які нам піддає і віра, яку проповідаємо і душпастирский наш обовязок. Длятого як перед виборами в 1907 і при кождій важнійшій нагоді відзиваєм ся і днесь разом солідарно до Вас.

В першім ряді мусимо з натиском ствердити і піднести, що справа виборчої ординациї мусить бути оперта на справедливости. Нема і не може бути важнійшої засади. Як довго та засада не є стисло переведена, так довго не може бути ладу в краю. Найменша несправедливість в устрою суспільнім з природи річи потягає за собою невдоволене, дає нагоду до виборчих надужить, які лиш псують людий і піддержують огонь братоубійчої ненависти, сеї правдивої зарази житя християньского.

Другим жаданєм християньскої науки, є такий устрій, в якім по можности були би цілковито усунені всякі ошуканьства, нелеґальности і підкупства.

Всякий християньский лад по селах і містах буває що кілька літ розбиваний национальною і партийною боротьбою, в якій без взгляду на Божий закон, противникови краде ся і фалшує голоси, ошукує ся виборців або неправними способами спинює ся їх від виконаня виборчого права. Є річию наших заступників в Соймі і парляменті старати ся перевести ординацию, в якій такого рода легковажене християньских засад стало би неможливе, або було бодай легко вислїджене і строго каране. Є рівнож обовязком краєвого правительства завести і удержувати лад, щоби оба народи у себе і між собою могли мирно по християньски жити. Надіємо ся, що краєве правительство буде так поступати безсторонно і дбати о правний порядок в часї виборів і поза тим часом.

Великою заслугою і нашої і польскої соймової і парляментарної репрезентациї буде обдумати таке сформуловане виборчих прав, такий поділ чи мандатів чи округів, щоби по змозї було виключене і перекупство.

Нашим і Ваших безпосередних душпастирів обовязком єсть так вчити вірних, так приготовувати їх до виборів, щоби перекупство, всякі погрози і насильства були загальними мнїнями осуджені і карані як правдиві суспільні злочини. Бо без сумнїву продаване своїх пересьвідчень за гроші, накидуване їх силою, або улягане насильству є браком характеру і чести, а єсть часто і тяжким гріхом.

Цілим серцем бажаємо щирої згоди обох народів. Ми увірені, що наколи вдасть ся перевести угоду заключену в попереднім соймі, стане ся она підставою мирного пожитя і на будучність.

Вже задовго тревають борби поміж нами. Розділені несправедливостию і ненавистию братя витягають взаїмно до себе руку і зближують ся до згоди. Дай то Боже, щоби сьвяте діло мира поміж братьми чимскорше здійснило ся.

Не входимо в суджене о справах, які відносять ся до польскої суспільности і не дотикають самої руско-польскої угоди, виражаємо однак надію, що представителї польского народа знайдуть на те спосіб, щоби і додержати даного слова, і ненаразити на небезпеку католицкої віри і Церкви в польскім народі.

З радостию і натиском підносимо факт лучности нашої з народом. Ніякий голос не відозвав ся, якийби був нарушив сю гармонію. Лиш ті, що суть ворогами католицкої Церкви і народа, і все працюють над тим, що може принести єму шкоду, противлять ся ділу помиреня і хотїли би не допустити до діла справедливости, яким має бути проектована устава; на боці зістали люди, для яких пересьвідченєм і народним добром є розказ з закордону.

Промовляючи днесь в справі виборчої реформи можемо на певно числити, що в їх рядах не знайде ся жаден добрий християнин.

Стоячи всї солїдарно під прапором сьв. католицкої Церкви і сьв. Унії нашої Церкви з Римским Престолом, під прапором досмертної вірности для нашого Монарха, і добра народа, якого ми душпастирями, можемо бути певні, що наш нарід буде добре уживати виборчих прав, яких для него надіємо ся. Наш нарід занадто привязаний до своєї віри, Духовеньство за много має впливу, щоби ми мали бояти ся злих наслїдків для Церкви з розширеня на нарід виборчого права. Можемо з него цілим серцем тїшити ся, бо ми певні, що коли в уставодавчих тїлах прийде на дневний порядок справа безпосередно звязана з добром Церкви або віри, наші посли і з власного пересьвідченя і з мандату виборців будуть боронити і Церкви і віри.

Хиба винятково знайде ся посол, який хотїв би іти в розріз з християньскими пересьвідченями своїх виборців і впроваджувати поміж нас релїґійні роздори і ненависти, яких Богу дякувати у нас нема.

Ті, яких релїґією чи суєвірєм була слїпа ненависть до сьвященьства і які уважали за першу мету своєї праці відібрати нашому народови віру, не даючи єму в заміну нїчого, тратять у народа всякий вплив. І все так буде. Посли, які забули би, що вибрав їх християньский, католицкий нарід, і в справі віри або Церкви йшли би чи в парляменті чи в соймі проти того, що весь нарід уважає за своє найвисше добро, зірвали би з народом, зриваючи з єго найсьвятїйшими засадами і мусїли би зречи ся всякого впливу і охоти старати ся другий раз о мандат.

Такі наші засади, бажаня і надії. Не сумнїваємо ся, що і духовеньство і нарід буде в них одно з нами.

Найблизші вибори будуть доказом сего твердженя.

Звертаємо ся проте до вас всїх тим словом заохоти: Уживайте чесно і по християньски горожаньского права, яке тепер маєте. Не давайте ся ошукувати, не давайте ся перекупити грішми або пиятикою, памятайте, що продати своє пересьвідчене є дїлом нечесним. При вічах, нарадах і передвиборчих аґітациях стережіть ся всего, що могло би бути противним державним законам. Будьте осторожні; стережіть ся обмови і клевети, майте до всїх любов, але свого держіть ся. Тримайте ся разом, віддавайте голоси на добрих і сьвідомих християн, які би уміли вибрати послом найлїпшого кандидата. Вибирайте на правиборців найчеснїйших, найбільше характерних людий в селї. Не дайте собі нїкого накинути, самі власним розумом і совістию рішайте кого вибирати.

Потреба нам таких послів, які би уміли в соймі боронити справ Церкви і народа. Потреба нам таких, які знали би, о що і як старати ся для наших хлїборобів, для учителїв і молодїжи, для духовеньства і міщаньства і всїх прочих верств нашої суспільности, для культурного і економічного єї двигненя.

То справа важна, приступайте до неї в імя Боже, з усильною і покірною просьбою о Боже благословене. Най Божа благодать буде з Вами Амінь.

Благословлене Наше над вашими селами і містами. В Імя Отца і Сина і сьв. Духа.

Львів, зі спільної наради 29. мая 1913.

† **Андрей**
Митрополит
† **Константин**
Епископ
† **Григорій**
Епископ

Поручаємо докладно і в цїлости перечитати сей лист народови в найблизшу недїлю і після потреби пригадувати і пояснювати науки в нїм поміщені.

В альбум п. Будзиновскому.

Як відомо, дня 15. цьвітня с. р. появила ся в „Oesterreichische Rundschau“ статя п. з. „Oesterreich-Ungarn und „die historische Mission Russlands“[1]) яка навіть „Дїлу“ припала до вподоби і „Дїло“ обіцювало подати з неї виїмки. Та ось рознесла ся вістка, що автором сеї статї має бути радник дворя Барвіньский і „Дїло“ відразу „зориєнтувало ся“, виїмків не подало, а натомість помістило звісні фейлєтони посла Вячеслава Будзиновского, в яких невміняємий (так назвало єго перед роком „Дїло“) автор вивів висновки, що п. Барвіньский є „аґентом російскої, державної“ та „аґентом польскої ягайлоньскої ідеї“.

Коли „Дїло“ не бачить сего, як оно такими фейлєтонами компромітує і бє по лици свою власну партию, — то в тім не наша вина. Чоловікови, що все і всюда боров ся против московщини, навязує „Дїло“ „російску, державну ідею“, чоловіка, що працю цїлого житя вложив для добра свого народа, рівночасно посуджує оно о симпатиї для „польскої, ягайлоньскої ідеї“. Се щось такого безголового, що оно хиба може помістити ся в мозку справдї невміняємого чоловіка.

І хто се пише — п. Будзиновский? — якого сильветки містили вже нераз польскі часописи, а з яких одну позволимо собі повторити, тим більше, що п. Будзиновский не вважав умісним на неї реаґувати.

По перших виборах до парляменту, що відбули ся в 1908. р. на основі загального голосованя, помістив журнал „Świat“ (Rok III. nr. 18. з дня 2. мая 1908. р.) портрети послів Будзиновского і Петрицкого, а побіч них такі сильветки:

„Budzynowski jest postacią nader zajmującą. Popędliwość byłaby gotową dla określenia jego organizacyi duchowej sięgnąć do słownika kryminalistyki, mianowicie tej jej części, która obejmuje zjawiska, znane w nauce pod nazwą moral insanity... Wacław Budzynowski jest z rodu tego polskiego „hultajstwa“, co uciekało za Dniepr. Odmienne czasy zmodyfikowały tylko formy starej treści. Do któregoś tam roku życia polak, niezbyt mocny w ruskiem wysłowieniu, nie znalazł w społeczeństwie polskiem sposobności do działania, odpowiedniego swej naturze... Wypluty z łona własnego społeczeństwa, Budzynowski stał się właśnie hajdamaką“.

„Budzynowski jest doskonałym przedstawicielem skrajnego skrzydła nacyonalistycznego wśród Rusinów, które coraz więcej zwolenników zyskuje między młodzieżą. Obok niego, jako towarzysz stoi ex-handlarz drożdży, dziś również poseł i redaktor, Petrycki, figura, wynurzona z najciemniejszych głębin społeczeństwa. Co Budzynowski jako ideał, postawił w swych broszurach, to ten demagog o duszy azyaty popularyzował na swój sposób w pisemku, które bez wszelkich obsłonek nazwał „Hajdamaką“. Obaj stworzyli szkołę. Były chwile, gdy przyjaciele groźnie spoglądali ku sobie. Wtedy krążyło wydane przez Budzynowskiego facsimile kompromitującego listu Petryckiego, który w młodzieńczych swych latach cichaczem zasilał jedno z pism polskich we Lwowie artykułami — przeciw Rusinom. Lecz i surowy sędzia, Budzynowski nie był bez zmazy. Dziennikarze polscy umieją coś powiedzieć o jego uprzejmem ofiarowaniu współpracownictwa polskim redakcyom.

„Bez żadnych skrupułów“, to było jedyne hasło, którem pogodzeni rychło druhowie pozostali wierni w całym ciągu swej karyery: wtedy, gdy usługi swe ofiarowywali polakom i dziś, gdy z równie głębokiem przekonaniem doradzają powieszenie ich „na suchej wierzbie“.

...„Budzynowski i Petrycki płyną na samym grzbiecie fali, oni są doskonałymi wyrazicielami, są arcytypami tego ruchu, który Rusi galicyjskiej grozi zupełnem zbarbaryzowaniem“.

[1]) Ми її подали недавно в „Русланї“ в цїлости і з неї могла наша суспільність докладно пересьвідчити ся про її зміст і тенденцию.

І тепер спитаємо п. Будзиновского: хто служив польскій Ягайлоньскій ідеї на Руси, як не він „polak, wypluty z łona własnego społeczeństwa“, що „ущасливив“ Русь і став її послом, хиба на те, щоби вводити у нашу суспільність „moral insanity“, щоби її деморалізувати і доводити до варварства.

Але на тім роля п. Будзиновского не кінчить ся. Він умів погодити свою службу польскій ягайлоньскій ідеї зі службою „державній, російскій ідеї“. Бо хтож, як не він містив свого часу в орґані Маркова, що стояв на російскім, державнім жолобі в „Галицкой Руси“ статї п. з. „Культурна нужда австрийской Руси?“ Хтож, як не він, в „Галичанинѣ“ за рік 1893. печатав „Ирляндію въ Австріи, Материялъ на „крывую“ виставку 1894. г.?“ Коротка память у п. Будзиновского, тому ми єму сї факти пригадуємо, коли він починає пописувати ся своєю „moral insanity“, чи невміняємостию. Гарних членів має український клюб, гарних послів вибрала собі наша суспільність, гарне сьвідоцтво виставляє собі редакция „Дїла“, коли не вагає ся містити таких безсоромних плюгавств з під пера людий, яких кличем „Bez żadnych skrupułów“, а який они переводять послїдовно в цїлім житю, щоби плисти на „grzbiecie fali“. Ось се їх „тактика бажаня, заслуги“ і, мабуть про них пише „Дїло“ (ч. 120.):

„Як гайвороне на жир, так злетїли ся они на побоєвище і крачуть, крачуть“...

Просимо домагати ся „Руслана“ по всїх реставрациях, каварнях, торговлях і приєднувати нам нових передплатників в кругах своїх знакомих.

Передвиборчий рух.

Надходячі соймові вибори подїлили рівко польску суспільність на два табори: по однїй сторонї стоять краківскі консерватисти, демократи і людовцї, а по другій опозицийний бльок, на який складають ся всеполяки, стояловцї і подоляки. Покровителем останного табору є польский епископат. Безперечна перевага є по сторонї першого табору в західній Галичинї, за те другий табор, здає ся, переможе на сходї. На всякий случай змаганя обох сторін будуть енерґічні, бо від них зависить напрям польскої, а може й краєвої полїтики.

Всепольско-москвофільский союз.

„Dziennik polski“ реєструє в звітї з виборчого руху подію, що на вічу в Теребовли поручали всеполяки місцевий союз з москвофілами. На сїм вічу був також др. Ґломбіньский.

Довідуємо ся, що й на богородчаньский виборчий округ заключили всеполяки компроміс з москвофілами, під фірмою місцевої повітової ради, на якої чолї стоїть всеполяк, лїкар др. Ференсевич і о. Руденьский, парох з Невочина. Сей компроміс обнятий є загальнокраєвим москвофільско-всепольским союзом. За вибір москвофіла в Богородчанщинї мав би вийти всеполяк або Подоляк в Бучаччинї з підпомогою москвофілів.

З державної ради.

Шкільна комісия відбула в суботу засїданє в присутности шефа секциї Мадейского. Ведено дальше подрібну розправу над начерком закона про становище окружних інспекторів шкільних.

Ухвалено по відкиненю всїх поправок §. 1. начерка звітника. Сей параґраф звучить:

Учителї, які сповняють обовязки окружних інспекторів шкільних, але не як побічні обовязки, будуть іменовані сталими окружними інспекторами по упливі трилїтної, під кождим оглядом вдоволяючої надзорчої дїяльности і се постепенно, в міру середників, рікрічно вставлюваних до прелїмінаря і признаних конституцийно.

Принято також додаток п. Гофмана, що адмінїстрацийні чинности мають бути віддїлені від дидактично-педаґоґічного шкільного надзора.

Рільнича комісия радила над звітом про ужитє 6-мілїонового фонда на роки 1910. і 1911. призначеного на піднесенє годівлї худоби.

Пос. Габерман вніс, щоби з фонду на продаж худоби одержували запомоги в справедливий і рівномірний спосіб всї товариства і орґанїзациї, які докажуть, що в який небудь спосіб займають ся попиранєм годівлї худоби без огляду на се, якою є їх полїтична тенденция.

Пос. Рошкар вніс, щоби візвати правительство, щоби заложило в Стириї раду краєвої культури з двома секциями: нїмецкою і словіньскою.

В дискусиї брали також участь пп.: Розвер, ґр. Рей, Абрагамович і Олесницкий.

Просимо відновити передплату.

Після війни з Туреччиною.

Заключенє мира на Балканї принесло чималу полекшу в цїлім полїтичнім сьвітї. Навіть побита Туреччина приняла сю подію з вдоволенєм. Доносячи про те, пише півурядовий турецкий орґан „Танїн“: Хоч воєнний стан кінчить ся, то мир не є ще остаточний, бо залежить він ще від париской конференциї, а по части від рішеня великодержав. Туреччина мусить полишити ся ще на воєнній стопі, особливе супроти відносин, які панують між балканьскими союзниками. День 30. мая остане днем смутку. Мусимо плакати, але тепер належить звернути очи до Азиї.

Грецка печать витає з вдоволенєм підписанє мирового договору, зазначуючи, що радість була би ще більша, коли би не прислонювали виднокруга грецко болгарскі подїї останних днїв.

Льондоньскі дневники витають підписанє мира як епохальну подію. Дата „30. мая 1913.“ означує конець многовікової борби Европи з півмісяцем. Сю радісну вістку заколочують лише вісти про війну, яка має вибухнути о подїл добичі.

Перед новою війною на Балканї.

„Daily Mail“ доносить з Софії, що біля Кепрілї згромаджено 140.000 Сербів, друга стотисячна сербска армія находить ся біля Пірот, а над Дунаєм збирає ся трета.

Греки зібрали в Солуни 120.000 війска, 50 км. на північ від Солуня збирає ся друга грецка армія. Грецке війско небавом вирушить в напрямі Кепрілї, щоби там получити ся із сербским війском.

Льондоньскі дневники звіщають: З Чаталджі сейчас по підписаню мирових прелїмінарів розпочав ся перевіз болгарского війска на захід.

В Царгородї говорять, що від кількох днїв відбувають ся між Болгариєю і Портою безнастанні переговори що до становища Туреччини на случай оружної сербско-болгарскої задирки. Болгария годить ся на поправку границї Енос-Мідія, зрікає ся грошевого відшкодованя і готова є заключити з Туреччиною користний для неї торговельно-полїтичний договір.

„Temps“ з Софії доносить, що надійшло там потвердженє відомости про грецко-сербский договір. Подробиць на разї нема.

Супроти того, що Австрия заперечила вість, немов би обіцяла була Сербії долину Вардару аж по Солунь — про що говорив в скупштинї Пасич — прилюдна болгарска опінїя домагає ся вияснень, котра з великодержав зробила сю обітницю. Бо єствує підозрінє, що зробила се Росия, яка має бути мировим судиєю в болгарско-сербскім спорі.

Болгарске війско в пятницю кількократно атакувало Греків. Може бути, що на случай дальшого треваня сеї зачіпної акциї грецка ескадра буде приневолена вмішати ся.

Найновійші вісти кажуть, що між Сербією і Болгариєю прийде мимо всего до згоди, бо під впливом російских заходів згодила ся Сербія уступити в дечім Болгариї, а за те Болгария має помагати Сербії визволяти полудневих Славян в Боснї, Герцоґовинї і Дальматиї з під „австрийского ярма“. От куди йдуть російскі змаганя.

Нинї стрічають ся вже навіть предсїдники Сербії і Болгариї Пасич і Ґешов в Царіброді і будуть робити переторги скірою австрийских Славян.

В обороні правди і чести.

відповіди радн. Двора Ол. Барвіньского, д ра Студиньского і д-ра Ос. Маковея на напасти „Дїла“ п. з. „Наші христ. суспільники“ (реклямовані знов „Дїлом“). Стор. 99. 16-ки. Цїна 50 сот. Набути можна в книгарнї Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, Ринок ч. 10. Сею брошурою повинен по користувати ся кождий, хто денебудь стріне [illegible] клеветниками на христ. суспільників. Нехай [illegible] каже на се, що „Дїло“ сеї відповіди не спростувало, а мовчки сховало!

Поручаємо всїм сатиричну поему ілюстровану д-ра Маковея

„РЕВУН“

(гл. оповістки на 4-ій стор.).

НОВИНКИ.

— **Календар.** Ві второк: руско-кат.: Констанция; римо-кат.: Кльотильди. — В середу: руско-кат.: Василиска; римо-кат.: Квірина.

— **Архієрейске посланиє** в справі виборів, котре дійшло до нас в суботу вже по зложеню числа на машинї, подаємо сегодня в цїлости на першім місцї і звертаємо бачність нашої суспільности на подапі там вказівки і погляди Преосьв. Епископату руско-кат. на вибори і тактику.

— **Відповідь „Дїлу“** на єго клеветливу передовицю з суботи „Їх тактика, бажаня, заслуги“ приневолені ми для недостачі місця відложити на завтра.

— **Przeglądow-и Poniedziałkow-ому** подаємо до відомости, що християньско-суспільне сторонництво стоїть непохитно за компромісовим переведенєм виборчої реформи до сойму і з сего становища не зійде.

— **Що се значить?** В ч. 10. і 11. „Ниви“ з 1913 року читаємо на стор. 325 таке: „Титулятура поодиноких уступів (про головний заголовок і не згадувати) нагадує середні віки“. Сї слова відносять ся до книжки „Буддаізм а старші системи індийскої фільософії і християньство“. Они вказують, що критик з „Ниви“ має лихе виображенє про середні віки, хотяй неслушно. Єсли би не се останнє, то би про єго критику не варто було і згадувати. Бо в середних віках видять усьо зле лише жиди і їх союзники ріжного рода вільнодумцї як: вільномулярі, социялїсти, радикали і прч. Єсли прото згадані ґрупи людий кидають громи на середні віки і порівнують чиюсь працю, що не підходить під їх думку з працею середних віків, то се зовсїм не дивно, бо они ідентифікують середні віки з католицкою Церквою, що мала в тих часах найбільшу силу і найбільшу повагу. При помочи отже висловів, що виражають погорду для середних віків, виражають они з одної сторони погорду для католицкої Церкви, а з другої сторони старають ся они єї понизити через ню в очах навіть єї вірних. В тій то, а не в иншій цїли називають они середні віки темними, забобонними, заскорузлими, ретроґрадними і т. п., хотяй сї епітети дадуть ся як раз до них примінити. Коли отже жидівско-вільнодумні круги виражають ся зле о середних віках, то они бодай знають куда ідуть, бо они дискредитують в сей спосіб повагу католицкої Церкви і взагалї християньства. Але що може мати в тім „Нива“ се годї збагнути та і не дасть ся инакше витолкувати, як тілько, що єї редактори подібно як і критик: не видять камо грядут.

— **Благородний почин.** Передвчера відбула ся у Ексц. Митрополита ґр. Шептицкого тригодинна нарада з представниками академічних товариств п. Білозором від „Медичної Громади“, п. Евг. Коновальцем від „Українського Студентского Союза“ і п. Ф. Федорцевом від „Академічної Помочи“, при участи п. д-ра Ст. Федака в справі основаня санаторийного товариства для хорої на груди молодежи. Ескц. Митрополит інформував про дотеперішні проби в тім напрямі і признав потребу основаня товариства, яке бороло би ся з грузлавкою серед молодежи.

— **Право прилюдности** на рік шк. 1912/13 одержали I—IV. кляси української приватної ґімназиї в Городенцї розпорядком мінїстерства просьвіти з дня 6. мая с. р. ч. 16.761.

— **30-лїтний посольский ювілей віцепредсїдника палати послів Ю. Романчука** опроведено онодї у Віднї. У п. містопредсїдника палати послів явив ся лично предсїдник мінїстрів ґр. Штірґк, мінїстер скарбу Залеский, инші члени кабінету і голови парляментарних клюбів.

— **Статю „Дещо про веденє читалень“** перепечатав з нашої часописи „Канадийский фармер“ з покликанєм на жерело і з приміткою, що статя є поучаюча і корисна для всїх тих, що хотять заложити читальню або як удержати єї при житю.

— **З України.** В суботу відбули ся в Полтаві І. заг. збори „Українського клюбу“ в Полтаві. — Пп. Стадники перебувають тепер в Житоміри в тамошнім українськім театрі на гостинних виступах.

— **Национальний Музей у Львові** (ул. Мохнацкого ч. 42.) мав в маю 1913. р. 57 чисел приросту (до 14.010), на що зложили ся дари оо. Андроховича, крил. Рабія, дек. Іванця, Сенети, пп. Пастернака, ґр. Тишкевича, ґр. К. Шептицкого, інж. Корнеллї, Кутицкого, Тиса, Ґловіцкого з Буковини, М. Чучмана, С. Бахтаровского, Геца і пп. Гамораківни, Бирківни, Пашківни, Бучковскої, Калинівних, Фартухівни і Глїбовицкої. Після предметів сей приріст представляє ся ось так: 2 деревяні різблені сьвічники великі, черепяна баня з церкви, 4 ікони XVI.—XVII. в., 5 портретів XVIII.—пол. XIX. в. в інтересних барокових рамах, картина кисти арт. І. Труша (вид на Днїпро і Поділ у Києві) дар п. ґр. К. Шептицкого, 108 фотоґрафій і штихів з области історії штуки, 20 етноґрафічних предметів, 27 писанок, 16 рукописий XVI—XVIII. в., 4 стародруки XVII—XVIII. в., 8 риз і шовкових гафтів, 3 грамоти XVI—XVII. в., 58 монет XVII—XVIII. в. і 3 предмети з розкопів, а найінтереснїйший межи ними зелїзна списа, 39 цм. довга, найдена в Камінцї стр. над Бугом. — Найважнїйшою подією одначе у внутрішнім розвою Национ. Музея за сей місяць належить вважати передачу музейних збірок Товариства „Просьвіта“ у Львові у постійний депозит і фаховий заряд Национального Музея. Над упорядкованєм і використанєм сих збірок заряд Музея працює тепер в надії, що в будучинї можна буде приступити до злуки инших українських музейних збірок, з захованєм їх автономії, внутрі Национального Музея. Друга надія — се остаточне закінченє робіт над урядженєм, ввиду чого управа Музея надіє ся уже в скорім часї показати суспільности збірки Национального Музея. — *І. С.*

— **З Коломиї** доносять, що мінїстерство відступило від наміру будованя там касарнї для артилєриї. Дотичне письмо відчитано на онодїшнім засїданю міскої ради.

— **Відгомін борби між русофілами.** Справа „чищенія“ сумлїня в русофільскім таборі, яка розіграла ся перед судом присяжних у Львові на тлї борби Дудикевичо. Давидяк, покінчила ся, як звісно засудом 5 русофілів. Трех з них (Кисїлевский, Ґецев, Киндїй) могло кару одномісячного арешту замінити на грошеву кару, лише що до двох, іменно до д-ра Івана Гриневецкого і Шуста не примінив суд заміни арешту на гроші. З початком сего року вніс і др. Гриневецкий і А. Шуст просьбу до львівского кр. карного суду о виєднанє їм у цїсаря в дорозї ласки повного дарованя кари, або принайменше заміни кари арешту на гривну. І ось перед кількома днями порішив кр. карний суд поперти у висших властий лише просьбу Шуста, а д-ра Гриневецкого не поручити монаршій ласцї і візвати єго сейчас до відбутя кари. Печально!

— **Шпигуньска афера Редля.** Донесенє на Редля, що він займає ся шпигуньством в хосен Росиї мало вийти від заводового російского шпигуна, небезпечного конкурента Редля, який від довгих лїт також працював у Віднї для Росиї. Він не любив Редля за се, що Редль давав російскому правительству лучші інформациї від него. Для того він, коли пересьвідчив ся, що мусить вже опустити Відень, бо арештували би єго, написав лист до ґенерального штабу, в котрім звернув увагу на Редля, яко небезпечного шпигуна. Редль, яко начальник протишпигуньского бюра завсїгди повідомляв російских шпигу-

нів про всї кроки проти них і в сей спосіб улекшував сим аґентам шпигуньску діяльність. Однак щоби мати добру опінїю, виловлював поменших шпигунів і нищив їх безпощадно. Знова Росиї зраджував Редль тих російских офіцирів, котрі займали ся шпигуньством в хосен Австриї. Як доносить „N. fr. Presse“ кількох висших офіцирів і оден ґенерал-майор застрілили ся з сеї причини самовбийство. Редль свого часу їздив до Берлїна так, що Росиї зрадив також тайни Німеччини. Окремий референт ґенерального штабу приготовлює точний звіт з веденого слїдства для німецкого ґенерального штабу. Підчас трусениці, переведеної в помешканю Редля, найшли много цікавих листів, шифрованих депеш на підставі котрих веде ся тепер слїдство.

Цїсар і наслїдник престола казали предкладати собі як найточнїйші інформациї, які відносять ся до сеї справи.

— **„Галицко-русское общество“ в Петербурзї в медових місяцях.** Дня 27. мая відбуло ся в приміщеню петербурского „національного Клюбу“ в Петербурзї засїданє „Галицко-русскаго общества“ під проводом волиньского архіепископа, звісного Антонїя. Говорено про видаванє журналу для обзнакомленя російского громадяньства з ідеями, задачами і справами товариства.

Після довгої дискусиї над сим і над грошевою помочию для галицких русофілів підчас теперішних виборів до сойму, ухвалено видати в Петербурзї „Русско-Галицкій Вѣстникъ“ і вистарати ся як найскорше о виборчі фонди. Далї ухвалено скликати зїзд відділів „Галицко-русскаго Общества“ і в тій цїли покликано окрему комісию, що має заняти ся сею справою.

Ґр. Бобрінский плакав над долею „російского“ населеня в Галичинї, а єго зацитькував якийсь високий урядник з мінїстерства, приговорюючи, що російский мінїстер фінансів знає „плястер“ на рани галицких кацапів. Се так утїшило Бобрінского, що аж поцїлував Верґуна, після чого зібрані відспівали: „Пора за Русь, никто не трусь“.

Часописи доносять, що Гецеф поїде на зїзд „Гал.-русс. Общ.“, щоби прочитати свої спомини про подорож по Африцї і про враженя, які ся подорож зробила на кишенї галицких кацапів. Се залежить однак від обставин, бо за прелеґентом можуть замкнути ся до того часу двері в „Івановій хатї“.

— **Утопенє.** З Долини доносять, що дня 24. мая утопив ся в каналї до сплаваня дерев в Велдїжи 6-лїтний хлопець Антін Вільд. Хлопець впав до води случайно.

— **Не допустили женщин до адвокатури.** Онодї радив в Неаполї конґрес італїйских адвокатів. Межи темами нарад находила ся предлога, щоби допустити женщини до адвокатури. Проти сеї предлоги виступили рішучо всї молоді адвокати і ухвалили 131 голосами проти 45 не допустити женщини до адвокатури.

— **Кістяк чоловіка з бронзової доби.** При копаню керницї в Пра деля Форш під Турином найдено кістяк чоловіка довгий 170 цм. Як стверджено кістяк походить з бронзової доби. Коло кістяка найдено кільканайцять бронзових перстенів з написами, яких однак не можна було ще доси відчитати. Перстенї і кістяк вислано до музея в Туринї.

— **Новий летничий рекорд.** До давних летничих рекордів прийшов тепер ще оден новий. Іменно летун Перерон відбув недавно в однім дни найдовший зі всїх дотеперішних летів. Він перелетїв на лїтаку Блеріота простір з Турина до Риму і назад. Сей простір виносить 1.440 кільометрів. З Турина відлетїв Перерон о 4·56 год. рано, в о 11·26 годинї був вже в Римі. Підчас дороги зробив малу перерву в Пізї. З Риму виїхав летун о 12·55 год., а вечером осїв щасливо в Туринї. З поворотом задержав ся також в Пізї. В сїй подорожи товаришив єму оден зі знакомих.

— **Градова буря на Моравії.** З Оломунця доносять під датою 30. с. м.: Онодї шалїла ту страшенна буря градова і то в цїлім краю. В околицї Вшетіна град, величини лїскових оріхів, наніс величезні шкоди в полях і овочевих огородах і знищив засїви і овочі. Богато осіб, що не могли втечи перед бурею, покалїчив град до крови. В місцевинї Лєсків грім вдарив в церков і спричинив огонь, який однак зараз погашено. В місцевинї Айсґруб згинув почтилїон Мльох, влучений громом.

— **Зелїзнича катастрофа в Росиї.** В хвилї, коли особовий поїзд в Нижнім Новгородї готовий стояв до відїзду, віхав на сей шлях з великим розгоном порожний товаровий поїзд, котрого машинїст зімлїв. В останній хвилї вдало ся пересувачеви звернути зворотницю і впустити поїзд на слїпий шлях. Машина переломила барієру, перебила мур і віхала на улицю. Дві особи згинули, а три є тяжко ранені.

— **Жебрацтво на Білоруси.** „Наша Ніва“ пише, що на Білоруси розвели ся цїлі хмари жебраків і жебрачок. Одні жебрають стало під своїми церквами, другі ходять по домах, инші т. зв. празникові, волочать ся по всїх празниках. Бувають між ними справдїшні калїки, які не годні заробити на прожиток, але переважно жебрають здорові люди. Ідучи через село удають калїк, а за селом, як їх нїхто не бачить, ходять простїсїнько як салдати. Мало котрий жебрак не є пяницею і всю вижебранину пропиває в найблизшій корчмі. Але на Білоруси є ще оден рід жебраків — є се люди доволї богаті. Мають по кілька і кільканайцять десятин землї і жебрають в подальших селах, де їх вже нїхто не пізнасть.

Подібне жебрацтво розвело ся також в Галичинї. Зарадити сему могли би „доми убогих і калїк“.

— **13 лїтний ґімназист убийником.** З Букарешту доносять: 13-лїтний ученик І. кл. ґімназиї в Роман Гр. Дамашін застрілив вчера на улицї дївчинку Андроні, коли вертала від швачки. Дївчинка впала мертва на місци. Убийник зголосив ся сам на поліциї. За причину сего злочину подав... нещасливу любов!

— **Золото.** Яка величезна скількість золота є в людских руках, показують числа з найновійшого обчисленя. Сама Калїфорнїя дала від 1848—1911. р. золота не менше, як за $7^1/_2$ мілїярда корон. В 1911. р. видобули в Калїфорнїї золота за 19 мілїонів корон, котре важило 19.330 клґр. Цїна золота не зменшає ся, бо запотребованє росте з кождим днем. Найбільшу продикцию золота виказує Трансваль, бо в самім 1911. р. дав золота коло 260.000 клґр. Поклади золота в Транвалї вистарчать ще на яких 70 лїт. Відтак наступають Зєдинені Держави і Австралїя, де видобуванє золота є получене з великими коштами і трудами. Без сумнїву, що ще великі поклади золота є у внутрі землї, а навіть величезні маси морскої води містять в собі сей шляхотний метал.

Оповістки.

— **Дирекция прив. жіночої реальної ґімназиї СС. Василиянок** з правом прилюдности в Станїславові подає до відома, що іспити приватисток І. кляси відбудуть ся в суботу дня 21. червця о год. 8. рано, а іспити вступні до кл. І. в пятницю дня 27. червця о год. 3 по полуд. Зголошеня (найпізнїйше день перед іспитом) приймає проф. др. Іван Демянчук (ул. Липова ч. 44.). При вписї треба предложити: метрику, посьвідку щіпленя віспи і евентуально сьвідоцтво з IV. кляси народної. Іспити відбувати ся будуть в будинку СС. Василиянок при ул. Заболотівскій ч. 13.

— **З львівскої архіепархії.** Розписано конкурс на парохії з речинцем до 14. червця на Колодіївку, скалатского деканата, Липівцї унївского дек., Сївку войнилївского дек., Млинище, жидачівского дек., Золоту Свободу, козівского дек.; з речинцем до 20. червця на Пеняки, підкаменецкого дек.; з речинцем до 15. липця на Гарбузів, олїївского дек. Отворений є конкурс на катехитів в народних школах в Сколїм, Бережанах, Ходорові і Берездівцях. — Дійсними радниками митр. конс. іменований о. Теофіль Бобикевич, архікатедральний сотрудник і проповідник, а референтом митр. консист. о. Василь Лиско, катехит видїлової школи; підкаменецким деканом іменований о. Теофіль Ґутковский в Ясеневі. Титул радника митр. консист. одержали оо.: Стефан Донарович, декан в Бориничах, Омелян Левицкий в Іванівцях і Йос. Мартинець, декан в Цуцилівцях. — Крилошаньскими відзнаками надїлено оо.: Юл. Яримовича, декана у Вільхівци, Волод. Глиньского в Підмонастири, Евст. Барткова в Селисках, Ол. Даниловича в Бібрцї, Ник. Стисловского в Девятниках, Івана Савюка в Заболотівцях, Іп. Погорецкого в Бродках, Вол. Дороша у Вибранівцї і Вас. Лиска катех. вид. шк. у Львові. — Похвальні грамоти одержали оо.: Волод. Дорош у Вибранівцї, Пилип Ковальский в Гнїздичеві, Ів. Головкевич в Тейсарові, Йос. Макаревич в Покрівцях, Мих. Бобовник в Суходолї, Денис Телищук, сотрудник в Отиневичах, Волод. Андрухів в Ляшках гор., Юл. Фациєвич в Книгиничах і Юл. Билиньский в Помонятій. Рукоположені отсї кандидати дух. стану: Волод. Бабій, Петро Каблак, Гавр. Костельник, Вас. Кулик, Теод. Могильницкий, Мих. Присяжний, Дм. Юган, Вол. Сенишин, Ів. Шуховский і Ст. Юзич. — Сотрудниками зістали назначені: оо. Ник. Дмитрик в Галичанові, Вол. Бабій в Лопянцї, Вол. Сенишин в Мишковичах, Ів. Шуховский (сист.) в Конюхах, Теод. Могильницкий в Підмонастири, Петро Каблак в Липицї горішній і Вас. Кулик в Долинї. — Завідателями парохій назначено оо. Льва Абрисовского в Колодіївцї і Юл. Бачиньского в Пеняках. — Канонїчну інституцию одержали оо.: Пет. Рудакевич на Славну, Іл. Карпиньский на Островець і Ів. Воляньский на Дичків. — Правительство призначило дотацию для приватних сотрудників на 1 рік в Камінцї струм., Кобиловолоках, Дашаві, Волї довголуцкій і в Підберезцях.

— **Вписи на перший рік ц. к. жіночої учительскої семінариї у Львові** відбудуть ся дня 24. червця 1913, а іспити відбудуть ся дня 25, 26. і 27. червця. До вписи мусить кожда кандидатка предложити метрику хрещеня, сьвідоцтво шкільне з останного півроку і сьвідоцтво здоровля, виставлене лїкарем шкільним, а евентуально і иншим. До іспиту треба принести готові рисунки, ручні роботи і проби письма. Предметами іспиту будуть: релїґія, руский, польский і нїмецкий язик, рахунки і наука про ґеометричні форми, калїґрафія, спів, при чім головно буде звертати ся увагу на те, чи кандидатка має музикальний слух і голос до співу.

— **З дирекциї жіночої семінариї в Коломиї.** Приватна жіноча семінария, кружка Педаґоґічного Товариства в Коломиї буде в шкільнім роцї 1913/14. числити вже повні 4 роки і курс приготовляючий. Вступні іспити на приготовляючий і І. рік відбудуть ся дня 30. червця о 10. г. рано. При іспитї питає ся з релїґії, рускої, польскої, нїмецкої мови, рахунків, ґеометриї і співу. Крім сего учениці мусять принести з собою до іспиту кілька взірців рисунків і ручних робіт. Всї зголошуючі ся мають найдальше в грудни 1913. р. скінчити 15. рік житя. До вписи треба прибути з родичами і принести метрику уродженя, шкільне сьвідоцтво з послїдного півкурсу і сьвідоцтво здоровля (від д-ра Зенона Левицкого в Коломиї). Іспитова такса на II. III. і IV. рік виносить 12 корон. При іспитї на І. і приг. рік іспитової такси не платить ся, учениці складають лише вступне 5·50 К. Шкільна оплата на приг. роцї виносить 8 К на І. 10. на II. III. і IV. роцї по 12 К місячно. Іспити вступні на І. рік відбудуть ся по фериях лише в тім случаю, єсли перед фериями не зголосить ся відповідне число. — При сїй нагоді подає дирекция до відома родичів, що ученицям не буде вільно мешкати на приватних станциях, лише у виїмкових случаях і то за дозволом дирекциї. Всї учениці знайдуть приміщенє в інститутї семінариї, удержуванім Кружком Педаґоґ. Товариства в Коломиї за місячною оплатою 30—40 К, або в бурсї Жіночого Кружка за оплатою 20—25 К. Поданя о принятє до семінариї або до інституту (остемпльовані маркою Рідної Школи) потреба вносити на руки дирекциї (Йосиф Чайківский, Українська 29) до дня 30. червця. — *Дирекция.*

— **З української прив. ґімназиї в Городенцї.** Приватні іспити I—IV. кляси і вступні до II—V. в українській ґімназиї в Городенцї будуть дня 20. і 21. червця с. р. від 7. год. рано. — *Управа.*

— **Дирекция ц. к. рускої ґімназиї в Станїславові** подає до відома, що приватні іспити за шк. рік 1912|13. відбудуть ся в тій ґімназиї дня 26. червця 1913. від год. 8. рано; зголошеня до іспиту приймає ся найпізнїйше до дня 24. червця 1913. — Вписи до кляси І. на шк. рік 1913/4. відбудуть ся перед фериями в днях 28. і 29. червця 1913. Вступні іспити до кл. І. відбудуть ся в понедїлок дня 30. червця 1913. від години 10. рано. При вписї треба доконче предложити метрику і посьвідку щіпленя віспи. Ученики, котрі укінчили IV. клясу народну, мають предложити також останне шкільне сьвідоцтво.

— **Концерти військових музик у Львові.** В червцї будуть пригривати військові музики: в стрийскім парку дня 15., перед намісництвом 2. і 16., на Високім Замку 3. і 17., перед домом інвалїдів 8. і 22., перед корпусною командою 9. і 23. і в поезуїцкім городї 10. і 24. Початок все о 6. год. вечером.

— **З зелїзниць.** З днем 15. червця с. р. аж до відклику, заводить ся на зелїзничім шляху Лавочне-Сколє мішаний поїзд ч. 1778 з ваґонами II. і III. кляси з отсим розкладом їзди: Лавочне (відїзд) 12·22 по пол., Славско 12·56, Рожанка 1·03, Тухля 1·35, Зелемянка 1·50, Гребенів 2·16, Сколє (приїзд) 2·35 і ту буде мати полученє з поїздом особовим ч. 1722.

Нічні роздумуваня сьв. Августина.

Після Арнольдия і Гайзера приладив

о. І. Плавюк.

Четверта ніч.

Релїґія і фільософія.

(Дальше).

Такий потоп нещасть вспів зовсїм здавити єго слабу природу. Але мимо того єго серце остає непохитне посеред тої страшної бурі і поконує всї єго склонности, неначе би мовчали вітер, небо, моря, він не упадає з нарікaнєм від напору филь, не піддає ся навалї. З посеред невинних нарікань, котрі на силу витискає біль із замираючих уст, слїдно великодушну сталість і непогамовану відвагу, а посеред смертного румянця яснїє ще на сїм лицї болю щира веселість. Хтож вляв у се серце так благородну і кріпку відвагу? Хто заховав таку силу в застигаючих членах? О, не земля чоловіче, не природа. Лиш небо і та сьвята побожність, цариця всякої правдивої чесноти, що її подає небо. Она підносить духа від землї, де всьо гірке, до країни радости. Она показує єму під блеском вічного сьвітла того безконечного духа, що всїм управляє. Она доказує єму, що всї ради Бога є випливом Єго мудрости, справедливости і любови. Она показує єму там за гробом се инше житє, де дістаємо нагороду за земскі терпіня; показує єму Спасителя людского рода, що чекає там на чоловіка з великою нагородою покірного пожертвованя волї Єго. На вид сего припадає він до стіп Всевишнього, піддає ся зовсїм Єго волї і почитає Єго в покорі. Щиро обнимає він руку Предвічного і цїлує її, без огляду на се, чи она єго піднисшала, чи понижала, єму сприяла, чи єго бичує. Як довго Тобі подобало ся, Вседержителю, приймав я від Тебе з вдячностию і признанєм все добро; тож і приймаю з вдячностию і признанєм і зло. Нехай Твоє сьвяте імя буде прославлене! Так говорить побожний і на вид такого чудовища мовчить здивована земля, а небо говорить: земский чоловіче, чи бачив ти щось подібного? Ходи і перейди зо мною римскі провінциї від окаянного володїня Нерона аж до щасливих побід Максимияна *) і Лїцинїя. Чи бачиш, яку жорстокість ширить всюди поганьска бішеність? Піди на пустинї, відлюдні вертепи, що були передше місцем диких зьвірів, а тепер заселені вигнанцями, котрих цїла провина полягає на чистій невинности. Всьо їм відняли, що солодило би їх терпке житє. Они зненавиджені сьвітом, стали жертвою смутку і безконечного страданя; але чи доглянеш в них хоть крихітку неспокою і злеохоти, чи бачив ти такий солодкий спокій на лицї якого щасливого сьвітовика? Вступи зі мною до копалень мрамору, до глубоких шихт копалень? Там працює нарід, вічно засуджений на таку кару. Там нема ріжницї що до стану, гідности, віку; там нема пощади для високого благородного роду або немочи. Один закований в тугі кайдани, другий осліплений горячим зелїзом, відданий на поталу немилосердних доглядачів, скупо відживлюваний хлїбом і водою, стогне в тяжкім місцї кари, без надії на свободу, хиба смерть над ним змилосердить ся. А однак можна би назвати сей нарід веселим. Принада і веселість красить єго чоло, веселий ум товаришить єму в тяжкій працї, кілько разів отворить уста, випливає з них мід. Поглянь на вязницї римского царства, що переповнені людьми, засудженими на смерть, неначе найгіршого рода злочинцями. Один завмирає розтягнений на колодї, другий ледви живий від глубоких ран, третий зімлїв і умирає в недостатку. Здавало би ся, що се виключно злочинцї, що на їх лицях вирита тепер боязнь, а се герої. Їх зверхний вигляд вказує вже на їх надлюдску відвагу. Їх товаришкою певність себе, а якась невідома велич, котра їх окру-

*) Над Максентием 312. р. в Італії.

жає, наповняє їх навіть певного рода почитанєм. Послухай, від яких співів гомонять сї вязниці перше місця страху, а тепер радости! А тепер піди з мною деинде, продери ся скрізь товпу, ходи до судових саль, іди на публичні місця, до величезних амфітеатрів. О! тут всьо пересякле людскою кровію від поранених трупів і відорваних членів тіла. Страшно виглядає смерть в преріжних мерзенних видах. Єї слуга жорстокість всюди занята, щоби видумати кари. Тут скрипають, там торощать колеса, тут виють дикі зьвіри, там свищуть батоги, на иншім місці лискають мечі, а знов на иншім топір, тут горить повільно огонь, там наповняють великі костри воздух чорним димом спалених трупів. Маєш перед собою цілопальні жертви. Скажи, чи бачив ти коли так рішучі серця і неустрашимі постати?

Може виїдеш мені з Катоном. А я тобі покажу на побоєвищи много міліонів, що з рівною відвагою ішли в обійми смерти. Похвалиш ся одним борцем, що зріс з оружием. Я тобі покажу ніжні дівиці, що виросли у вітцівскім домі, ніжні діти, встидливі дівчата і довріваючих старців. Твоє геройство відносить ся до одної події, що її хтось не міг знести. Їм не грозить гірка доля, они самі своїми днями розпоряджають, а до того запрошує їх ще приманчиве щастє, щоби щадили своє житє. Дорога стоїть їм отвором до всього, що принадного може мати чоловік тут на землї. А мимо того з такою витревалостю вибирають они смерть, поконують катованя і не скорше опускають поле страшної покуси, доки безсильні яко жертви не звалять ся, яко побідоносні борці Того, що може стрясти природою і поконати найбільшу відвагу чоловіка.

Проти них знимає ся чорна клевета і плямить їх імена соромною плямою вигаданих злочинів, з тої причини, що не хотять піддати ся під команду приказуючої безбожности. З сего, сліпий чоловіче, гордого Риму, учи ся цінити правдиву честь. Они волять радше уходити за безчесних, як спроневірити ся Богу і перед гордою пишностю повірної справедливости жиють яко винні, щоби невинно померти. А треба вмерти скоро, они вже готові. А коли їх силують умирати серед повільних мук, то скорше змучать ся кати, котрі їх мучать, як они, мучені. А коли самоволя якого негідника засудить їх на досмертне терпінє, їх сталість поконує всьо. Они не хотять негідно вкорочувати свої муки. Они двигають тягар так довго, як довго триває їх трудне житє.

І від чого сї скелисті серця є такі незломні? Ходи, ти по сьвітовому настроєний чоловіче і пізнай раз ріжницю між гордим а побожним, між хитким а сталим, між стоїком а християнином. Релїґія є для них вождом в їх незавидних обставинах, релїґія відбирає їм природну відразу перед найстрашнїйшим лихом, лагодить їх муки, обезвладнює всяку людску нужду, а навіть смерти відбирає єї жорстокість. Земский чоловік має в терпіню лиш тілько сили, кілько єму подасть природа. Він двигає лиш такий тягар, який може двигнути; а потім хитає ся і упадає. Побожний підіймає ся невисказано висше понад сили природи. Релїґія подає єму надлюдску поміч, небесну силу і ангельске покріпленє. По сьвітовому настроєний герой в терпіню є лиш чоловіком. Побожний є чоловіком уоруженим Божою силою. Єго мірило сили є всемогучість Всевишнього. Релїґія заключає між чоловіком, а Богом сьвятий союз і так в Божої могучости стає чоловік всемогучим.

(Дальше буде).

Телеґрами

з дня 2. червця.

Відень (ТКБ). Мінїстер прилюдних робіт Трнка і мін. Длуґош дістали ордери Зелїзної Корони І. кляси.

Будапешт. (ТКБ). Вчера в полудне був Лукач на послуханю у цїсаря в Шенбрунї і зложив звіт з полїтичного положеня та инших біжучих питань. Цїсар приняв звіт до відома.

Відень. Вчера приняв цїсар на послуханю предсїдника Буковини Рудольфа ґр. ф. Меран і бук. краєвого маршалка Олександра Гормузакі.

Букарешт. З огляду на се, що принято останний петербурский протокол, румуньске правительство в найблизших днях заіменує граничну комісию і повідомить Болгарию, що ся комісия розпічне зараз свою працю.

Букарешт. (ТКБ). В престольній бесїдї, якою замкнено сесию обох палат румуньского парлямента, висказав король признанє для працї і доброї волї послів. Довірє висказане правительству є доказом, що полїтика правительсва відповідає правдивим інтересам краю. Румунїя причинила ся до умісцевленя війни, уможливляючи тим самим Европі добродїйство мира. Тим родом не лише боронила Румунїя добре зрозумілого інтересу краю, але також поперла стремлїня держав. Відносини з Болгариєю, які мусїли бути оперті на нових основах з причини радикальної зміни берлїньского договору, хотїли ми — говорив — вперед управильнити при помочи безпосередного порозуміня. Пізнїйше приняла Румунїя посередництво держав і довела до підписаня петербурского протоколу. Парлямент затверджуючи протоколи дав доказ великої полїтичної зрілости.

Букарешт. (ТКБ). Посли: Микола Філїпеску, Аріон і Джіоні зложили свої мандати. Предсїдник сенату Теодор Розелї заявив при кінци засїданя, що зрікає ся свого достоїньства. Сенат ухвалив одноголосно не приняти резиґнациї.

Царгород. Італїйске правительство запротестувало у Порти проти сего, щоби в рядах Арабів в околиці Дерни були турецкі офіцири. Порта відповіла, що тих офіцирів вже давно вичеркнула з турецкого війска.

Софія (ТКБ). Премієр Ґешов виїхав вчера о 6. вечером в товаристві сербского посла Спаяйковича і болгарских послів на сербскім і італїйскім дворі на границю, щоби стрінути ся зі сербским предсїдником мінїстрів Пасичом.

Царгород. (ТКБ). Кіяміль паша мусїв задержати ся в додорожі до Смирни в Царгородї в наслїдок перерви в комунїкациї. Військові власти візвали єго, щоби зараз покинув столицю і окружили єго полїциянтами. Мимо сего Кіяміля відвідало много осіб, межи иншими французкі і анґлїйскі драґомани і оден бувший мінїстер.

Атени. (ТКБ). В пятницю нападали болгарскі війска кілька разів на Греків. Можливо, що коли дальше буде тревати ся зачіпна акция, тодї буде мусїла війти грецка ескадра.

Петербург. (ТКБ). З Петербурга доносять, що там упав вчера летун, поручник Балабушкін і згинув на місци.

Софія. (ТКБ). Конференцию Пасича з Ґешовом відложено на пізнїйше.

Терст. (ТКБ). Страйк пристаневих робітників тревае дальше.

Будапешт. (ТКБ). В процесї Лукача виголошено бесїди. Засуд буде проголошений у завтра о 1. год. в полудне.

Льондон. „Times“ дізнає ся, що союз балканьских держав сейчас по замкненю мира буде розвязаний, можливе є, що завяже ся новий союз на нових умовах.

Господарскі, промислові і торговельні вісти.

Тижневий звіт

Торговельної і промислової палати

про цїни збіжа і продуктів у Львові від 26. мая до 1. червця 1913.

	за 50 клґ.
Пшениця	11·25—11·50 К
Жито	8·30— 8·70 К
Ячмінь броварняний	8·50—9·00 К
Ячмінь на пашу	8·20—8·80 К
Овес	10·30—10·50 К
Кукурудза	0·00—00·00 К
Гречка	0·00—00·00 К
Горох до вареня	12·00—14·00 К
Горох на пашу	9·00—10·00 К
Бобик	8·50—90·0 К
Конюшина червона	80—98 К
Конюшина біла	90—113 К
Конюшина шведска	90—120 К
Тимотка	23·00—26·00 К
Ріпак зимовий	16·00—16·50 К
Насїнє конопл.	00·00—00·00 К
Хміль старий	000—000 К
Хміль новий	115—130 К

Конкурс.

Жіночий Кружок У. П. Т. ім. Ганни Барвінок у Львові розписує отсим конкурс на принятє дївчат до інституту ім. сьв. Ольги на рік шкільний 1913/14. Першеньство мають учениці шкіл У. П. Т.

Услівя принятя: 1. Місячна оплата 40 К, платних з гори, 2 К місячно на пранє і 10 К одноразового датку на інвентар. Спосібні і пильні, а вбогі дївчата можуть виїмково дістати знижку.

2. Хоровиті дївчата, вимагаючі специяльної опіки і нагляду, не будуть приняті.

3. Кожда інститутка мусить при зголошеню виказати ся приписаною скількостию біля і других річий, а іменно мусить мати: 6 сорочок, 4 пари майток, 3 кольорові гальки, 4 кольорові нічні кафтаники, 6 пар панчіх, 4 ручники, 12 хустинок до носа, 3 простирала на ліжко і 3 під ковдру, 3 пошевки, ковдру, коцик, сїнник (о солому старає ся кожда власним коштом), 2 суковки, 3 фартушки (чорний і 2 кольорові), 2 пари черевиків, плащик зимовий і весняний, 2 капелюхи (зимовий і лїтний), щітку до суконь і до черевиків, гребінь, мило, щіточку до зубів. Усе біле і постіль мусять бути позначені числом, яким зазначена буде карта принятя. Брак приписаних річий і непозначене біле можуть стати причиною неприняття до Інституту.

4. Батько (мати, опікун) інститутки мусить бути членом Українського Педаґоґічного Товариства і зложити деклярацию, що точно буде платити з гори що місяця визначену квоту і підчинить ся усїм постановам інститутского реґуляміну, якого витяг находить ся на карті принятя.

5. Наука музики можуть інститутки побирати тілько в інституті за місячною оплатою 10 К. Наука поза Інститутом може бути дозволена в виїмкових іно случаях.

6. В часї ферий Різдвяних і Великодних всї інститутки мусять опустити Інститут.

7. Інститутки платять за повних 10 місяців шкільного року; котра інститутка опустить заведенє на місяць серед року або перед кінцем року, обовязана зложити за той місяць повну оплату.

Подання о принятє, заосмотрені послїдним шкільним сьвідоцтвом, евентуально і сьвідоцтвом убожества, належить вносити до 20. червця 1913. на руки голови Кружка п. К. Малицкої (ул. Мохнацкого 12). Пізнїйше внесені подання мажуть бути полагоджені доперва з кінцем серпня. Бувші інститутки мусять внести наново подання. Інститутки, залягаючі з оплатою за минулий рік, не будуть приняті, доки не вирівнають довгу. Кожде подане мусить бути остемпльоване марками У. П. Т. на 50 сот., евентуально долучити почтові марки на таку квоту. Неостемпльовані і неосмотрені в потрібні документи подання, не будуть увзгляднені. На відповідь треба долучити почтові марки на 15 сот.

Кождій принятій інститутцї вишлеть ся карту принятя, з якою мусить явити ся в Інститутї з початком шкільного року. Без карти Управа Інституту не прийме зголошуючої ся.

Від Старшини Жіночого Кружка У. П. Т. ім. Ганни Барвінок у Львові.

Константина Малицка, голова. *Ірина Шміґельска*, секретарка.

(2)

КНИЖОЧКА НА ЧАСІ

РЕВУН

сатира Осипа Маковея з образками Струхманчука

коштує в Книгарнї Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові (Ринок 10) 1 К (з почтовою пересилкою 1 К 20 с.)

Рух зелїзничих поїздів

обовязуючий з днем 1. мая 1913 р. після часу середно-еврогейского.

Замітка. Поїзди поспішні означені грубим друком. Години нічні від 6·00 вечером до 5·59 рано означені підчеркненем чисел мінутових.

Приїзд до Львова

на головний дворець:

З Кракова: **2·22**, 5·42, 6·22○), 7·25, **8·45**, 9·55, 1·10*), **1·25**, **2·20**§), 5·30, 7·51†), **8·25**, 9·40
*) з Тарнова. §) від 15/5 до 30/9 включно щоденно.
†) з Городка яг. від 1/6 до 30/9 вкл. щоденно. ○) З Мостиск.

З Підволочиск: 7·15, 11·25, **1·47**§), **2·15**, 5·25, 10·30, 10·48†)
†) З Красного. §) Від 15/5 до 30/9 вкл. щоденно.

З Черновець: **12·07**, 5·23·), 5·43*), 7·40, 10·28†), **1·45**, 5·35, **6·31**, 9·26
*) Зі Станїславова. †) З Коломиї. ·) З Ходорова в кождий день по недїлї і сьвятї.

Зі Стрия: 7·20, 9·00, 11·40, 6·20, 11·00, 10·42§),
§) Від 15/6 до 8/9 включно лишень в недїлї і римо-кат. сьвята.

Зі Самбора: 7·45, 9·55, 1·48, 8·30.

Зі Сокаля: 7·05, 1·00, 7·38.

З Яворова: 8·04, 4·20.

З Підгаєць: 11·20, 10·20.

Зі Стоянова: 9·50, 6·30.

на дворець „Львів-Підзамче“:

З Підволочиск: 6·56, 11·05, **1·33***), **1·58**, 5·06, 10·12, 10·31†)
†) З Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

З Підгаєць: 7·26*), 10·49, 10·01, 12·00§)
*) з Винник. §) з Винник лиш в суботу.

Зі Стоянова: 9·31, 6·11

на дворець „Львів-Личаків“:

З Підгаєць: 7·08*), 10·31, 3·03*) 9·41, 11·43§).
*) З Винник. §) З Винник в суботу.

Відїзд зі Львова

з головного двірця:

До Кракова: **12·35**, 3·35, **8·25**, 8·32, 1·26†), **2·05**§), **2·45**, 3·40*), 5·50, **7·00**, 7·30, 11·10.
*) До Ряшева. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно. †) До Городка яг.

До Підволочиск: 6·08, 10·40, **2·00**, **2·45**§), 2·55†), 8·40, 11·15.
†) До Красного. §) Від 15/5 до 30/9 включно щоденно.

До Черновець: **2·45**. 6·10, **9·10**, 10·03, **2·30**, 3·12*), 5·52†), 7·50·), 11·00.
*) До Станїславова. †) До Коломиї ·) До Ходорова в кождий день перед недїлею і сьвятом.

До Стрия: 7·25, 11·02§), 1·50, 6·50, 8·15, 11·25.
§) Від 15/6 до 8/9 вкл. лише в недїлї і римо кат. сьвята.

До Самбора: 6·52, 9·05, 3·50, 10·56.

До Сокаля: 7·50, 2·35, 7·50, 11·35*).
*) До Рави рускої (лише в недїлї).

До Яворова: 8·40, 6·31.

До Підгаєць: 5·55, 4·53.

До Стоянова: 8·05, 6·00.

з двірця „Львів-Підзамче“:

До Підволочиск: 6·23, 11·00, **2·14**, **2·58***), 3·12†), 9·02, 11·33.
†) До Красного. *) Від 15/5 до 30/9 включно щодня.

До Підгаєць: 6·09, 1·34*), 5·15, 10·40§).
*) лише до Винник. §) До Винник лише в суботу.

До Стоянова: 8·22, 6·17.

на дворець „Львів-Личаків“:

До Підгаєць: 6·28, 1·53*), 5·36, 7·45*), 10·59§).
*) Лише до Винник. §) До Винник лише в суботу.

Льокальні поїзди.

на головний дворець:

З Брухович: щоденно 6·55
щоденно: від 1/5 до 30/9 7·26
від 1/6 до 31/8 8·37, 11·00, 3·41, 5·15, 9·30.
в недїлї і римо-кат. сьвята:
від 1/5 до 31/5 3·41, 9·30.
від 1/6 до 31/8 1·54.

З Янова: щодня: від 16/5 до 15/9 9·11,
від 1/6 до 31/8 1·25
в недїлї і римо-кат. сьвята:
від 11/5 до 31/8 10·10.

З Любіня: в недїлї і римо-кат. сьвята від 11/5 до 8/9 9·00.

З Винник: лише в суботу 12·16.

з головного двірця:

До Брухович: що дня: 6·00
щоденно: від 1/5 до 30/9 4·21.
від 1/6 до 31/8 7·24, 10·05 2·25, 6·15, 8·35
в недїлї і римо-кат. сьвята:
від 1/5 до 31/5 2·25, 8·35
від 1/6 до 31/8 12·47.

До Янова: щоденно: від 16/5 до 15/9 3·03,
від 1/6 до 31/8 10·15.
в недїлї і римо-кат. сьвята: від 11/5 до 31/8 1·11.

Ду Любіна: в недїлї і римо-кат. сьвята від, 11/5 до 8/9 2·25

Видає і відповідає за редакцию Семен Ґорук.

З друкарнї В. А. Шийковского у Львові.